

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **K. H.**
st. příslušnost:
t. č. pobytem:

proti

žalovanému: **Policie ČR**
Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje
se sídlem Kounicova 24, 611 32 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 2. 2021, č. j. KRPB-214363-45/ČJ-2020-060022-SVZ

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 5. 2. 2021, č. j. KRPB-214363-45/ČJ-2020-060022-SVZ, *se ruší.*
- II. Žalobci *se nepřiznává* náhrada nákladu řízení.
- III. Žalovaná *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalovaná prodloužila zajištění žalobce za účelem jeho vyhoštění do Alžírsko o 60 dnů. Předmětem sporu je otázka, zda v případě žalobce existuje reálný předpoklad

vyhoštění s ohledem na dosavadní nemožnost získat náhradní cestovní doklad a aktuální epidemiologickou situaci ve světě. Krajský soud se také věnoval tomu, zda žalovaná přezkoumatelně zdůvodnila délku prodloužení zajištění žalobce.

II. Rozhodnutí o zajištění žalobce a související skutkové okolnosti

2. Žalobce kontrolovala policejní hlídka v odpoledních hodinách v neděli 15. 11. 2020 v Mikulově. Svou totožnost prokázal pouze kartou vydanou v táboře pro cizince v Srbsku. Jiný doklad totožnosti neměl. Police také zjistila, že žalobce nedisponuje platným pobytovým oprávněním.
3. Při výslechu žalobce uvedl, že Alžírsko opustil asi před rokem. Nejdříve cestoval do Turecka, kde strávil přibližně čtyři měsíce. Poté se vydal pěšky do Řecka. Tam ho chytila policie. Dva až tři měsíce byl v uprchlickém táboře. Následně pokračoval v cestě do Makedonie a Srbska. V Srbsku byl asi sedm dní v uprchlickém táboře. Pak si sehnal převaděče, který mu pomohl dostat se do Maďarska. Tam si spolu s dalším cizincem v pátek 13. 11. 2020 na čerpací stanici vyhlédli kamion a schovali se do jeho podvozku. Takto cestovali asi šest hodin. Poté vystoupili na nějakém parkovišti. Zjistili, že jsou v ČR. Pěšky se vydali do Brna. Žalobce mířil do Francie, zatímco jeho kamarád do Rakouska. Proto se rozdělili.
4. Žalobce při výslechu dodal, že se vydal vlakem do Mikulova. Ale v polovině cesty zjistil, že vlak jede opačným směrem. Proto z něj vystoupil a požádal kolemjdoucího o pomoc. Ten jej vzal na autobusové nádraží a ukázal mu, který spoj jede do Mikulova. Žalobce následně nastoupil do autobusu, který jej odvezl do Mikulova. Tam ho zadržela policie. Žalobce ale vůbec nechtěl do ČR. Cílem jeho cesty je Francie. Svůj cestovní doklad ztratil při cestě z Turecka. O azyl nikde nežádal. V ČR ani jinde v EU nemá žádné blízké rodinné vazby. Rodiče i sourozenci žijí v Alžírsku. Ve Francii má pouze vzdálené příbuzné. Žádné nebezpečí mu v případě návratu do Alžírsku nehrozí. Odjel z ekonomických důvodů. Chtěl by ale cestovat do Francie a pracovat tam.
5. Na základě těchto informací vydala žalovaná dne 16. 11. 2020 rozhodnutí o vyhoštění žalobce se zákazem vstupu na 4 roky. Téhož dne rozhodla o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR („zákon o pobytu cizinců“) na 90 dnů. Naznačila, že u něj existuje nebezpečí, že by mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Případné uložení mírnějších opatření by tomuto nebezpečí nezabránilo.
6. Rozhodnutím ze dne 5. 2. 2021, č. j. KRPB-214363-45/ČJ-2020-06002-SVZ („rozhodnutí žalované“) žalovaná prodloužila zajištění žalobce o dalších 60 dnů, do 13. 4. 2021. U žalobce i nadále viděla vážné nebezpečí zmaření výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění. Pramenilo z toho, že žalobce vstoupil do ČR neoprávněně a navíc v úkrytu. Proto neposkytuje záruku, že by respektoval uložené povinnosti. Mírnější donucovací opatření by v tomto případě nebyla účinná. Žalobce vyjádřil svůj úmysl cestovat do Francie. Navíc i v minulosti neoprávněně a v úkrytu cestoval přes několik zemí. Na území ČR nemá ubytování a nedisponuje dostatečnými finančními prostředky ke složení kauce. Žalovaná podotkla, že nemá informace o změně okolností, za kterých žalobce zajistila. Pokud by žalovaná

v zajištění žalobce nepokračovala, mohl by se skrývat a mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.

7. K uskutečnitelnosti vyhoštění žalovaná uvedla, že dne 4. 12. 2020 zaslala na Ředitelství služby cizinecké policie („ŘSCP“) žádost o ověření totožnosti žalobce a vydání náhradního cestovního dokladu. Ze sdělení ŘSCP ze dne 5. 2. 2021 vyplývá, že ŘSCP zaslalo na velvyslanectví Alžírsko dožádání týkající se ověření totožnosti a vydání cestovního dokladu. Tato žádost obsahovala všechny náležitosti, které velvyslanectví vyžaduje. Dne 25. a 26. 1. 2021 si velvyslanectví vyžádalo upřesňující informace o žalobci. Do současné doby velvyslanectví nezaslalo ŘSCP žádnou zprávu o výsledku ověření totožnosti. Telefonicky však ŘSCP sdělilo, že ověřování totožnosti velvyslanectvím probíhá a je třeba vyčkat na odpověď přímo z Alžírsko. Konzulární pohovor se žalobcem nebyl v plánu kvůli pandemické situaci. Jakmile velvyslanectví obdrží odpověď příslušných alžírských úřadů, slíbilo informovat ŘSCP.
8. Dobu prodloužení zajištění o 60 dnů žalovaná stanovila s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Musí nejprve zajistit náležitosti, které jsou nezbytné k realizaci vyhoštění. Přihlédla také k tomu, že ověřování totožnosti žalobce doposud probíhá a nelze predikovat jeho délku. Dále bude potřeba zajistit přepravní doklady – obstarat letenku nebo vyjednat průvoz cizince přes jiné státy EU. S tím souvisí nutnost zajistit policejní eskortu přes dotčený stát a komunikovat s domovskou zemí o přijetí cizince (§ 163 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Žalovaná z běžné praxe ví, že v případě žalobce existuje reálný předpoklad realizace výkonu jeho vyhoštění ve stanovené době trvání zajištění. Není zde překážka trvalejší povahy, která by vyhoštění bránila. Přihlédnout se také musí k pandemii nemoci Covid-19, která veškeré úkony související s realizací správního vyhoštění ztěžuje.

III. Žaloba

9. Žalobce namítá, že prodloužení jeho zajištění nemůže naplnit svůj účel. Žalobce dosud neobdržel náhradní cestovní doklad. Žalovaná ani nezajistila další náležitosti k realizaci vyhoštění. Z rozhodnutí žalované vůbec nevyplývá, na základě čeho se domnívá, že k vystavení náhradního cestovního dokladu a následné realizaci vyhoštění žalobce dojde během lhůty prodlouženého zajištění. Žalovaná pouze uvádí, že dobu prodloužení zajištění žalobce stanovila s ohledem na předpokládanou složitost přípravy vyhoštění. Není však jasné, jaké úvahy žalovanou dovedly k závěru, že vyhoštění bude možné realizovat právě ve lhůtě 60 dnů.
10. Zdůvodnění doby prodloužení zajištění není dostatečně určité. Tato doba se váže hlavně na spolupráci s alžírským velvyslanectvím. To však nedává žádnou představu časového horizontu, kdy a zda vůbec by mohlo dojít k ověření totožnosti žalobce. Žalovaná neuvádí žádné konkrétní příklady ze své praxe, které by potvrzovaly reálnost provedení vyhoštění žalobce ve stanovené lhůtě. Dosavadní postup v řízení a aktuální přerušování dopravy kvůli epidemiologické situaci spíše svědčí o nemožnosti uskutečnit vyhoštění žalobce.

11. Žalobce poukazuje na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, ze které plyne, že zajištění přestává být souladné s čl. 5 odst. 1 písm. f) Evropské úmluvy o lidských právech („Úmluva), pokud se řízení o vyhoštění nevede s náležitou pečlivostí. Správní orgány mají povinnost postupovat aktivně a svědomitě v řízení o vyhoštění, aby ospravedlňovaly důvody souvisejícího zajištění. Pokud takto nepostupují po celou dobu zajištění bez rozumného důvodu, zajištění pozbývá svou oprávněnost. Žalobce odkázal na rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věcech *M. proti E.* a *L. M. proti M.*, v nichž štrasburský soud konstatoval porušení čl. 5 Úmluvy, pokud zajištění pokračovalo, přestože domovské úřady odmítaly vydat cestovní doklad nespolupracujícím cizinci. Podle Evropského soudu pro lidská práva se realizace vyhoštění za těchto okolností ukázala být neproveditelnou.
12. Žalobce z toho dovozuje, že absence cestovního dokladu, resp. neschopnost příslušného státu zajistit vydání náhradního cestovního dokladu má relevanci pro hodnocení reálného předpokladu uskutečnitelnosti vyhoštění. Takový předpoklad neexistuje, pokud vyhoštění pozbylo vlastnost proveditelnosti. Hodnocení, zda je předpoklad vyhoštění reálný, se nezakládá na jistotě, ale na pravděpodobnosti. Stačí tedy, že reálný předpoklad vyhoštění pravděpodobně absentuje. Pak v zajištění cizince nelze pokračovat. Přesně to je i případ žalobce.
13. Žalobce podpůrně odkázal na statistiky, z nichž plyne, že v období od března do prosince 2020 došlo v souvislosti s pandemií nemoci Covid-19 ke zmaření v 92 případech předání cizinců příslušným státům podle nařízení č. 604/2013. U žalobce sice nejde o realizaci dublinského transferu, ale tato statistika vrhá pochybnosti i na realizovatelnost jeho vyhoštění.
14. Žalobce dále namítá, že žalovaná mohla upřednostnit využití zvláštních opatření za účelem vycestování. Nesouhlasí, že by z jeho postupu bylo zřejmé, že bude mařit vyhoštění. Je sice pravdou, že do ČR vstoupil nelegálně. Z tohoto jednání však nelze usuzovat na další nerespektování právního řádu ČR. Žalovaná mohla jako alternativu k zajištění žalobci stanovit povinnost zdržovat se v místě určeném policií nebo oznámit policii místo pobytu. Skutečnost, že cizinec nemá v ČR žádnou adresu pobytu, nepostačuje jako důvod nevyužití zvláštních opatření. Jde pouze o otázku faktické možnosti se někde ubytovat. Cizinec se nemusí oficiálně hlásit na nějaké adrese.

IV. Vyjádření žalované k žalobě

15. Žalovaná uvedla, že po celou dobu jeho zajištění zkoumá, zda důvody pro zajištění trvají. O tom svědčí i obsah její korespondence s ŘSCP ze dne 5. 2. 2021 o dosavadním postupu ve věci ověřování totožnosti žalobce.
16. Odkaz žalobce na zmařené dublinské transfery žalovaná nepovažuje za relevantní. Žalobce není v postavení žadatele o mezinárodní ochranu. Žalovaná pak odkazuje na internetové stránky Ministerstva zahraničních věcí, ze kterých plyne, že ČR přerušila pravidelnou mezinárodní leteckou, námořní i pozemní dopravu do Alžírsko. Výjimky ojediněle povoluje pro zvláštní lety za účelem hromadné repatriace (tato informace ze dne 5. 2. 2021 je konkrétně dostupná zde: https://www.mzv.cz/algiers/cz/konzularni_informace_pro_obcany_cr/podminky_pro_vstup_do_alzirska_v_dobe.html - pozn. krajského soudu).

17. V souvislosti s rozhodnutím nevyužít zvláštních opatření za účelem vycestování, žalovaná odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu, ze které vyplývá, že podmínkou pro možnost uložení zvláštních opatření je to, že cizinec vůbec může tato opatření plnit, tedy že například existuje adresa, na které se může zdržovat nebo disponuje dostatečnými finančními prostředky ke složení kaucí. Žalobce však sám uvedl, že v ČR nemá žádné příbuzné ani jiné rodinné vazby, je nemajetný a cílem jeho cesty je Francie. Jednak tedy u něj neexistovala záruka, že by zvláštní opatření plnil, a zároveň by s ohledem na jeho poměry tato opatření plnit mohl. Neměl totiž žádné místo, kde by se mohl zdržovat, ani neměl finanční prostředky.

V. Posouzení věci krajským soudem

18. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců).
19. O žalobě krajský soud rozhodl podle § 51 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců bez nařízení ústního jednání. Žalobce nařízení jednání nepožadoval a soud neshledal jednání jako nezbytné. Postupoval ostatně podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Toto ustanovení umožňuje zrušit rozhodnutí bez jednání.
20. Žaloba je důvodná. Žalobce namítá, že jeho zajištění časem pozbylo předpoklad své zákonnosti. S ohledem na nemožnost žalované zajistit žalobci náhradní cestovní doklad a problémy způsobené pandemií nyní neexistuje reálný předpoklad, že jeho vyhoštění bude uskutečnitelné ve stanovené době prodlouženého zajištění. S tím souvisí námitka, že žalovaná řádně nezduvodnila, proč musela prodloužit zajištění žalobce o 60 dnů. Krajský soud nejprve posoudí tyto námitky. Pak se vyjádří k námitce nepřiměřenosti zajištění vyplývající z toho, že v případě žalobce existovala mírnější opatření, která mohla žalovaná upřednostnit.

a. Obecná východiska

21. Právo na osobní svobodu je jedním z nejvýznamnějších základních práv. Zajištění cizince proto musí představovat *výjimku* ze zásady, že veřejná moc nemůže jednotlivce zbavit osobní svobody. Přípustnost této výjimky podmiňují úzce vykládaná kritéria definovaná v čl. 5 Úmluvy, v čl. 8 Listiny základních práv a svobod, v zákoně o pobytu cizinců a ve směrnici č. 2008/115/ES („návratová směrnice“) ve spojení s čl. 6 Listiny základních práv EU.
22. *Zajištění cizince nesmí být svévolné.* V první řadě musí sledovat konkrétní účel – v tomto případě uskutečnění správního vyhoštění. Pokud by v době vydání rozhodnutí o zajištění či jeho prodloužení bylo pravděpodobné, že jeho účel nepůjde naplnit ve stanovené době trvání zajištění, pak by takové rozhodnutí odporovalo zákonu. Ke sledovanému účelu zajištění se úzce váže i přípustná délka jeho trvání. Zákon o pobytu cizinců v § 125 odst. 1 sice stanovuje, že doba zajištění nesmí (až na výjimky) přesáhnout 180 dnů. To však neznamená, že zajištění cizince za účelem správního vyhoštění lze pokaždé prodlužovat až na tuto maximální dobu. *Délka každého jednotlivého zajištění nesmí přesáhnout dobu přiměřenou vzhledem ke sledovanému cíli.*

23. Zároveň je nezbytné, aby příslušný orgán, který nese odpovědnost za uskutečnění vyhoštění, vedl toto řízení s náležitou pečlivostí (rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 15. 11. 1996 ve věci *Ch. proti S.*, stížnost č. 22414/93, § 113). Správní orgány musí při zajištění cizince za účelem jeho správního vyhoštění postupovat aktivně a svědomitě v řízení o správním vyhoštění, aby tím ospravedlňovaly důvody trvajících zajištění. Pokud však tento řádný postup směřující k vyhoštění cizince nepřetržuje po celou dobu zajištění bez rozumného důvodu, zajištění cizince pozbývá své oprávněnosti (srov. např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 10. 12. 2020 ve věci *S. proti S.*, stížnosti č. 56751/16 33762/17, § 56).
24. V kontextu prodloužení zajištění to znamená, že pokud policie cizince již jednou zajistila za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, pak nelze jeho zajištění libovolně prodlužovat až do maximální doby zajištění pouze s odkazem na to, že trvají obavy, že by mohl mařit účel správního vyhoštění. Policie proto musí v rozhodnutí o prodloužení zajištění především zdůvodnit, jaké kroky směřující k vyhoštění dosud učinila a proč nemohla vyhoštění realizovat.
25. V odůvodnění vedlejšího výroku rozhodnutí o zajištění, jímž se stanoví doba jeho trvání, musí policie také uvést, „jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci ze strany země původu). Správní orgán musí posuzovat uvedené otázky přísně individuálně, nikoliv paušálním odhadem“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011-79).
26. Následným úkolem soudu je přezkoumat, zda policie postupuje v řízení o správním vyhoštění s náležitou pečlivostí, aktivně, svědomitě a bez zbytečných průtahů, a zda zajištění cizince směřuje k jeho primárnímu cíli (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2020, č. j. 1 Azs 143/2020-48, bod 24). Soud musí také posoudit, zda rozhodnutí o prodloužení zajištění obsahuje dostatečně konkrétní úvahy (podložené obsahem spisu) o krocích, které má žalovaná v plánu učinit směrem k uskutečnění vyhoštění, a zda se tyto úvahy odrážejí ve stanovené délce prodloužení zajištění.
27. Z judikatury plyne, že nezákonnost rozhodnutí o prodloužení doby zajištění nezpůsobují problémy při získávání náhradních cestovních dokladů, při splnění následujících předpokladů: (a) výkon správního vyhoštění je alespoň potenciálně možný, (b) žalovaná nebyla při přípravě vyhoštění pasivní, a (c) zdržení vyhoštění způsobila výlučně pasivita orgánů stěžovatelovy země původu v kombinaci s tím, že sám stěžovatel cestoval bez cestovních dokladů (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2019, č. j. 6 Azs 353/2018-20, ze dne 27. 4. 2016, č. j. 10 Azs 275/2015-40, či ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Azs 283/2015-62).

b. Použití obecných východisek v konkrétních okolnostech této věci

28. Z rozhodnutí žalované i ze správního spisu vyplývá, že žalovaná nedlouho po zajištění žalobce (dne 4. 12. 2020) ve spolupráci s ŘSCP započala komunikaci s alžírským velvyslanectvím. Cílem bylo ověření totožnosti žalobce coby předpokladu následného vystavení náhradního cestovního dokladu. Zároveň žalovaná průběžně obstarávala informace o stavu tohoto řízení. Ve spisu je informace ŘSCP, podle které si velvyslanectví koncem ledna vyžádalo poskytnutí upřesňujících informací o žalobci. Do dne vydání rozhodnutí žalované velvyslanectví nezaslalo ŘSCP zprávu o výsledku ověřování totožnosti žalobce. ŘSCP však telefonicky kontaktovalo velvyslanectví, které mu sdělilo, že proces ověřování totožnosti žalobce pořád probíhá i ve spolupráci se státními orgány přímo v Alžírsku.
29. Žalovaná tedy v řízení není pasivní. Pro realizaci vyhoštění žalobce činí vše, co je v jejích silách. Další postup v tuto chvíli závisí na tom, zda se velvyslanectví podaří ověřit totožnost žalobce. Zároveň nic nenasvědčuje tomu, že by ověření totožnosti žalobce nemělo být možné, či alespoň pravděpodobné. Jediným problémem je délka tohoto procesu. Z ní však nelze bez dalšího dovodit, že se ověřit totožnost žalobce nepodaří. Potenciální možnost vydání náhradního cestovního dokladu tedy v případě žalobce prozatím existuje.
30. Žalovaná proto v rozhodnutí o zajištění dostatečně zdůvodnila, jaké kroky prozatím podnikla za účelem realizace vyhoštění žalobce. Z jejího rozhodnutí je také zřejmé, proč zatím nemohla vyhoštění uskutečnit. Krajský soud však vidí problém v odůvodnění prodloužení doby zajištění tváří v tvář krokům, které ještě je potřeba učinit do budoucna.
31. Žalobci lze dát za pravdu, že žalovaná odůvodnila stanovení doby prodloužení zajištění *příliš obecně*. Z odůvodnění není patrné, jakými úvahami se řídila, pokud zajištění prodloužila právě o 60 dnů. Žalovaná ve svém rozhodnutí sice uvádí výčet úkonů, které bude nutné v řízení provést (viz bod 8 rozsudku). Tento výčet je však příliš obecný a paušální. V první řadě v něm krajský soud postrádá alespoň hrubý časový odhad toho, kdy dojde (či podle zkušeností správních orgánů dochází) k ověření totožnosti a vystavení cestovního dokladu. A jak dlouho pak potrvá obstarání dalších náležitostí k realizaci vyhoštění žalobce.
32. Krajský soud si samozřejmě uvědomuje, že rychlost ověření totožnosti žalobce a následné vydání náhradního cestovního dokladu žalovaná nedokáže ovlivnit. Tento proces je plně v rukou velvyslanectví, resp. příslušných státních orgánů Alžírsko. Žalovaná by však měla mít alespoň přibližný přehled o tom, jak dlouho tento proces obvykle trvá. Tyto informace by měla znát buď z její praxe, anebo si je měla vyžádat od velvyslanectví Alžírsko. Tento nedostatek by ještě sám o sobě nemusel vést k nezákonnosti rozhodnutí o prodloužení zajištění. Krajský soud si totiž dokáže představit situaci, ve které ani zastupitelský úřad třetí země nebude umět předem odhadnout časový rámec ověřování totožnosti. V případě žalobce však k tomuto dílčímu nedostatku přistoupil další problém. *V rozhodnutí žalované totiž chybí i bližší odůvodnění přibližného časového rámce realizace dalších kroků, které budou - při zohlednění mimořádné situace způsobené pandemií nemoci Covid-19 - následovat, jestliže se podaří žalobci obstarat náhradní cestovní doklad.*

33. Žalobce i žalovaná se ve svých podáních shodují v tom, že pandemie a související často se měnící opatření, která přijímají jednotlivé státy, komplikují realizaci nucených návratů. Zatímco žalobce z toho dovozuje absenci reálného předpokladu jeho vyhoštění, žalovaná v tom vidí skutečnost, která přispívá k nutnosti jeho delšího zajištění. Ve vyjádření k žalobě ovšem žalovaná dokonce odkázala na přerušení veškeré pravidelné (nejen) letecké dopravy do Alžírsko, kde výjimku mají pouze repatriační lety alžírských občanů. O těchto skutečnostech, aktuálních ke dni vydání rozhodnutí žalované (viz bod 16 výše), není mezi účastníky řízení sporu. Žalovaná sama na tyto skutečnosti na webových stránkách Ministerstva zahraničních věcí jako na relevantní pro soudní přezkum jejího rozhodnutí v reakci na žalobní námitky žalobce poukázala. A žalobce, kterému žalovaná své vyjádření k žalobě zaslala, je nezpochybnil (srov. Kühn, Z., Kocourek, T. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 425, marg. č. 8). Za těchto okolností lze dát žalobci za pravdu v tom, že *epidemiologická situace vrhá na uskutečnitelnost jeho vyhoštění minimálně stín pochybností*. A tyto pochybnosti žalovaná ve svém rozhodnutí zcela přehlédla. Nijak se jimi nezabývala. Informaci o zrušených letech pak přináší až ve vyjádření k žalobě. Ve svém rozhodnutí s ní nepracovala.
34. Již z rozhodnutí žalované by však mělo být zřejmé minimálně to, z čeho dovozuje možnost realizace nuceného návratu v rámci repatriačních letů (běžně uskutečňovaného v doprovodu policejní eskorty); zda se tyto lety realizují i z ČR nebo pouze z jiných zemí EU; jakým způsobem by tedy vyhoštění probíhalo (zda přímo letecky z ČR nebo by ještě navíc bylo nutné zajistit tranzit žalobce přes jiné země); a zejména jak dlouho by za této výjimečné situace trvalo obstarání nutných přepravních dokladů. Pokud žalovaná přes výrazná omezení letů do Alžírsko nespatořovala žádnou překážku ve vyhoštění žalobce, měla minimálně ve vztahu ke stanovení délky prodloužení zajištění odůvodnit, jak tato výjimečná situace ovlivní časový rámec jednotlivých úkonů nutných k vyhoštění žalobce.
35. Žalovaná v této souvislosti pouze obecně odkazuje na § 163 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, který mezi pravomoci ŘSCP řadí i obstarávání letenky nebo vyjednání průvozu cizince přes jiné země EU, zajištění policejní eskorty a komunikace s domovskou zemí. Je přitom samozřejmé, že tyto úkony bude potřeba učinit při realizaci nuceného návratu do jakékoliv země. Čas nutný k jejich přípravě se však bude v jednotlivých případech lišit.
36. Vyhodnocení, jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby, a jaký čas tyto úkony zaberou, však musí žalovaná provést přísně individuálně. Nikoliv paušálním odhadem. Na základě tohoto vyhodnocení pak může stanovit konkrétní dobu, po kterou je nutné zajistit cizince, případně jeho zajištění prodloužit. *Soud musí mít možnost přezkoumat, zda stanovení konkrétní doby trvání omezení svobody odpovídá individuálním okolnostem případu a zda nebylo svévolné. V případě žalobce však žalovaná soudu tuto možnost nedala*. Prodloužení doby zajištění žalobce o 60 dnů sice zdůvodňuje. Toto odůvodnění je však šablonovité a vůbec z něj není patrné, zda žalovaná zohlednila konkrétní situaci žalobce. Rozhodnutí žalované je proto ve vztahu ke stanovení doby prodloužení zajištění žalobce nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

37. Pro úplnost krajský soud uvádí, že námitku nevyužití alternativ k detenci neshledal důvodnou. Obecně platí, že uložit zvláštní opatření nelze, pokud by takový postup vedl ke zmaření výkonu správního vyhoštění. Jak vyplývá z judikatury: „[u]ložení zvláštního opatření musí proto být upřednostněno před zajištěním cizince, nicméně pouze pokud lze předpokládat, že cizinec bude schopen splnit povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření, a zároveň neexistuje důvodná obava, že by byl uložením zvláštního opatření ohrožen výkon správního vyhoštění. *Nesplnění jednoho nebo druhého předpokladu jsou pak zcela samostatnými důvody pro učinění závěru, že nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování* ve smyslu ust. § 124 zákona o pobytu cizinců“ (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016-38). Žalobce v rámci řízení projevil svůj úmysl pokračovat ve své cestě dál do Francie. Návrat do země původu odmítl. V žádné z evropských zemí, přes které neoprávněně projížděl, nepožádal o mezinárodní ochranu. Ve vztahu k ČR, kam vstoupil v úkrytu, nemá absolutně žádné vazby. Nemá ani dostatek finančních prostředků k případnému složení finanční záruky. Za těchto okolností je pravděpodobné, že by žalobce uložené zvláštní opatření nerespektoval. Žalovaná proto mohla upřednostnit jeho zajištění před využitím některého z mírnějších opatření.

VI. Závěr a náklady řízení

38. Krajský soud shledal, že rozhodnutí žalované trpí nepřezkoumatelností v otázce stanovení doby prodloužení zajištění. Tato vada je důvodem zrušení rozhodnutí žalované podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
39. Krajský soud současně nevrátil věc žalované věc k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců je totiž vydání rozhodnutí o prodloužení zajištění cizince za účelem jeho vyhoštění prvním úkonem v řízení. Zrušení rozhodnutí o zajištění v tomto případě z povahy věci znamená ukončení řízení (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2020, č. j. 1 Azs 495/2019-43, bod 30).
40. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch. Proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Žádné náklady však nevyčísлил. Ani ze spisového materiálu neplyne, že by mu vznikly. Proto mu krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal. Žalovaná ve věci úspěch neměla. Právo na náhradu nákladů řízení jí nevzniklo.
41. Krajský soud dne 25. 2. 2021 (tedy jeden den po obdržení žaloby podané skrze policii) zaslal žalobci i žalované poučení o možnosti ve lhůtě jednoho týdne namítnout podjatost soudce podle § 8 s. ř. s. S ohledem na zákonnou lhůtu pro rozhodnutí o žalobě v délce maximálně sedmi pracovních dnů od obdržení správního spisu (§ 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců) a na důležitost (zde porušeného) práva na ochranu osobní svobody, však soud o žalobě rozhodl co nejdříve, aniž by vyčkal, zda některý z účastníků námitku podjatosti uplatní. Pokud žalobce podá žalobu skrze policii, jak mu to umožňuje § 172 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, bude vždy sice teoreticky možné, ale v praxi často obtížné obě lhůty zachovat. Právu na nestranný soud se však dává tak jako tak zadost, protože tuto námitku lze případně uplatnit v kasační stížnosti proti tomuto rozsudku

(obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2005, č. j. 2 Afs 178/2004-128).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno, 2. března 2021

Martin Kopa, v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje: